

УДК 378:004:352

DOI <https://doi.org/10.12958/3083-6514-2026-2-80-88>**Сидоренко Сергій Юрійович,**

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»,

викладач інформатики Професійно-технічного училища № 44,

м. Миргород, Україна.

sergeysydorenko26@gmail.com<https://orcid.org/0009-0003-3286-0187>

МУЛЬТИПЛІКАТИВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ВЗАЄМОДІЇ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ІЗ ТЕРИТОРІАЛЬНИМИ ГРОМАДАМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ¹

Умови воєнного стану та повоєнної відбудови України актуалізують питання формування стійких механізмів співпраці між закладами вищої освіти та територіальними громадами. Якщо в довоєнний період взаємодія часто мала проєктний або ситуативний характер, то сучасні виклики потребують переходу до системної цифрової взаємодії як інструменту регіонального розвитку. Проблема полягає у відсутності цілісної моделі оцінювання соціально-економічного ефекту такої співпраці, зокрема її мультиплікативного впливу на бюджетну ефективність, зайнятість, інвестиційну привабливість та збереження людського капіталу.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання розвитку взаємодії університетів і громад розкрито у працях Н. Васиньової, О. Кравченко, Є. Хрикова, К. Трими, у яких обґрунтовано роль університетів у реалізації «третьої місії» та формуванні регіональних екосистем розвитку (Васиньова, 2021; Васиньова, 2024; Кравченко, 2022; Трима, 2019; Хриков, 2021). Міжнародні аналітичні матеріали OECD і Світового банку також наголошують на значенні цифрової трансформації для підвищення якості публічного управління та ефективності використання ресурсів (World Bank, 2021; OECD, n.d.).

Ураховуючи наявні наукові напрацювання щодо висвітлення проблеми взаємодії закладів вищої освіти та територіальних громад, водночас недостатньо дослідженим залишається питання використання цифрової взаємодії як інструменту посилення цієї співпраці, їх мультиплікативного ефекту для розвитку людського капіталу та впливу на соціально-економічний розвиток громад, особливо в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення.

Метою статті є теоретичне обґрунтування цифрової взаємодії закладів вищої освіти та територіальних громад як механізму формування мультиплікативного соціально-економічного ефекту регіонального розвитку в умовах воєнного стану та повоєнної відбудови.

Методологічну основу дослідження становлять теоретичний аналіз наукових джерел, системний підхід, економічне моделювання, сценарний аналіз та індексний метод прогнозування. Теоретичний аналіз використано для узагальнення підходів до розуміння цифрової взаємодії та їх ролі в розвитку закладів вищої освіти та територіальних громад. Системний підхід дав змогу розглядати цифрову взаємодію як цілісну соціально-економічну систему.

Економічне моделювання та індексний метод застосовано для оцінювання взаємозв'язку між рівнем цифрової співпраці та її соціально-економічними ефектами, а сценарний аналіз – для визначення можливих напрямів розвитку цифрової взаємодії залежно від умов їх реалізації.

¹ Матеріал підготовлено в межах реалізації проєкту «Інституціоналізація взаємодії закладу вищої освіти з територіальними громадами як чинник відновлення та збереження людського капіталу в умовах воєнного стану та повоєнної відбудови країни».

Умови воєнного стану та повоєнної відбудови України актуалізують необхідність формування стійких механізмів взаємодії між закладами вищої освіти та територіальними громадами. Руїнування інфраструктури, демографічні втрати, міграційні процеси та трансформація ринку праці створюють нові виклики для регіонального розвитку. У цих умовах особливого значення набуває збереження та відтворення людського капіталу як базового ресурсу економічної та соціальної стабілізації.

Заклади вищої освіти володіють інтелектуальним, науковим та аналітичним потенціалом, здатним забезпечити експертний супровід процесів відбудови. Водночас територіальні громади виступають безпосередніми суб'єктами реалізації стратегій розвитку. Попри наявність співпраці, вона часто має фрагментарний характер, що знижує її ефективність. Це зумовлює потребу переходу до системної моделі цифрової взаємодії, інтегрованої в цифрову інфраструктуру управління. В умовах повоєнної відбудови інституційна стійкість стає визначальним чинником успіху. Наявність цифрових сервісів без відповідних процедур, компетентностей та механізмів оцінювання не гарантує ефективності. Саме тому університети можуть виконувати роль аналітичних центрів, які забезпечують оцінювання впливу цифрових рішень, формування показників ефективності та адаптацію стратегій до змінних умов.

Європейський дискурс розвитку вищої освіти пов'язує посилення ролі університетів із концепцією «третьої місії», що передбачає їх активну участь у регіональному розвитку, трансфері знань та підтримці інноваційних екосистем (European Commission, 2017). Аналітика OECD засвідчує, що цифрова трансформація розширює можливості університетів у формуванні регіональних мереж співпраці та інтеграції в локальні економіки (OECD), унаслідок чого вони утверджуються як освітні, аналітичні, технологічні й соціальні центри регіону.

Цифрова взаємодія між закладами вищої освіти та територіальними громадами має не лише організаційний або технологічний вимір, а й суттєвий соціально-економічний вплив. Для оцінювання цього впливу доцільно застосовувати концепцію мультиплікативного ефекту, яка широко використовується в теорії регіональної економіки. Відповідно до неї первинна інвестиція або структурна зміна породжує вторинні та третинні ефекти, що проявляються у зростанні доходів, зайнятості, податкових надходжень та інноваційної активності.

У випадку цифрової взаємодії закладів вищої освіти і територіальних громад первинним імпульсом виступає впровадження цифрових рішень або створення спільних програм розвитку. Наприклад, запуск університетом сертифікатної програми з управління цифровими проєктами для посадових осіб громади формує нову управлінську культуру, підвищує ефективність реалізації місцевих програм та зменшує транзакційні витрати.

Моделлю мультиплікативний ефект можна представити у вигляді функції:

$$ME = I_0 * k$$

де ME – сукупний економічний ефект, I_0 – первинна інвестиція (фінансова або інституційна), k – коефіцієнт мультиплікації.

У випадку цифрової трансформації коефіцієнт мультиплікації формується за рахунок підвищення продуктивності праці, скорочення адміністративних витрат та залучення зовнішнього фінансування. Згідно з аналітичними підходами Світового банку, інвестиції у цифрову інфраструктуру мають значний непрямий економічний ефект через підвищення ефективності управління та зниження інформаційної асиметрії (World Bank, 2021).

Розглянемо умовну модель середньої територіальної громади з бюджетом розвитку 120 млн грн на рік. Якщо цифрова взаємодія із закладом вищої освіти дозволяє підвищити ефективність використання коштів на 8 % за рахунок кращого планування та моніторингу, то економія становить 9,6 млн грн. Якщо ці кошти реінвестуються у проєкти розвитку малого бізнесу, вони можуть генерувати додатковий дохід громади через податкові надходження. При середній

ставці місцевих податків у 5–7 % навіть часткова реінвестиція може забезпечити стабільний приріст доходів бюджету.

Ефект зайнятості також має мультиплікативний характер. Припустимо, що завдяки спільній програмі університету і громади створено 50 нових робочих місць у сфері ІТ-послуг або цифрового підприємництва. Якщо середня заробітна плата становить 22 тис. грн на місяць, загальний фонд оплати праці за рік дорівнюватиме 13,2 млн грн. Частина цих коштів повертається до місцевої економіки через споживання товарів і послуг, стимулюючи розвиток суміжних секторів.

Цифрова взаємодія також впливає на рівень інвестиційної привабливості території. Прозорість бюджетних процесів, наявність відкритих даних і цифрових сервісів формують позитивний імідж громади як сучасної та інноваційної. Європейська практика демонструє, що регіони з розвинутою цифровою інфраструктурою мають вищі показники залучення інвестицій (European Commission, 2017). У довгостроковій перспективі це створює ефект кумулятивного зростання.

Особливо важливим є вплив на людський капітал. Умовно можна припустити, що у громаді з населенням 40 тисяч осіб щороку 300 молодих людей виїжджають на навчання до великих міст або за кордон. Якщо через цифрові програми співпраці з університетом вдається утримати хоча б 15 % з них, це означає збереження 45 потенційних фахівців щороку. За середнього податкового внеску 25 тис. грн на одного працюючого на рік громада отримує додатково понад 1 млн грн бюджетних надходжень у довгостроковій перспективі.

Соціальний ефект також має економічне відображення. Підвищення рівня довіри до органів місцевого самоврядування завдяки цифровій прозорості зменшує транзакційні витрати та конфліктність. Зниження кількості скарг і судових спорів економить адміністративні ресурси, що можуть бути спрямовані на розвиткові проєкти. На рис. 1. представлено узагальнену модель взаємозв'язку ефектів.

У макроекономічному вимірі поширення системної цифрової взаємодії щонайменше на 50 % територіальних громад України може створити кумулятивний ефект зростання валового регіонального продукту на 2–3 % у середньостроковій перспективі за рахунок підвищення продуктивності та залучення інноваційних секторів. Хоча ці оцінки мають умовний характер, вони відображають логіку впливу цифрових інституційних механізмів на регіональну економіку.

Рис. 1. Модель взаємозв'язку ефектів

Важливо підкреслити, що мультиплікативний ефект не є автоматичним. Він залежить від якості управління, стабільності фінансування, рівня цифрових компетентностей та коорди-

нації між університетом і громадою. Без інституційного закріплення партнерства позитивні ефекти можуть бути короткостроковими.

Таким чином, соціально-економічний аналіз підтверджує, що цифрова взаємодія закладів вищої освіти та територіальних громад має потенціал створення довгострокового мультиплікативного ефекту, який охоплює економічну, соціальну та інституційну сфери розвитку. Саме цей комплексний вплив робить цифрову співпрацю не просто інноваційною практикою, а стратегічним інструментом повоєнної відбудови України.

Прогнозування розвитку цифрової взаємодії закладів вищої освіти та територіальних громад до 2030 року потребує врахування кількох груп факторів, які визначають динаміку трансформаційних процесів в Україні. До таких чинників належать макроекономічна стабільність, темпи повоєнної відбудови, рівень інтеграції до європейського цифрового простору, кадрова спроможність громад та інституційна зрілість закладів вищої освіти. Важливо підкреслити, що цифрова трансформація взаємодії не є автономним процесом – вона інтегрована у загальний контекст модернізації державного управління та реформування регіональної політики.

Асоціація України до Horizon Europe створює можливості довгострокової інтеграції університетів у європейські дослідницькі мережі та інноваційні екосистеми (European Commission (DG R&I), 2022). Участь у Digital Europe Programme відкриває доступ до ресурсів розвитку цифрових навичок, інноваційних хабів і кібербезпеки (European Commission, 2017). До того ж, активність українських закладів вищої освіти у програмах Erasmus+ у напрямках розвитку спроможностей у сфері вищої освіти свідчить про наявність міжнародного досвіду управління трансформаційними проєктами (European Commission). Саме ці зовнішні чинники формують основу для сценарного аналізу.

Оптимістичний сценарій розвитку передбачає системну інтеграцію університетів у стратегії розвитку більшості територіальних громад. У цьому випадку до 2030 року цифрова взаємодія стає не проєктною ініціативою, а стандартом управління. Бюджетні програми розвитку включають обов'язковий компонент аналітичної підтримки з боку закладів вищої освіти, а спільні цифрові платформи моніторингу реалізації стратегій стають поширеною практикою. Університетські інноваційні хаби інтегруються у регіональні кластери, що стимулює розвиток малого і середнього бізнесу. За таких умов можна прогнозувати зростання частки інноваційних підприємств у регіонах на 20–25 % порівняно з базовим рівнем, а рівень зайнятості молоді може зрости на 8–10 % завдяки створенню нових робочих місць у цифровому секторі.

Отже, базовий сценарій передбачає часткову систематизацію партнерства. У цьому випадку близько половини громад впроваджують сталі моделі співпраці з університетами, однак розвиток відбувається нерівномірно. Регіони з потужними закладами вищої освіти та активною міжнародною співпрацею демонструють швидший прогрес, тоді як периферійні громади залишаються залежними від точкових ініціатив. Економічний ефект проявляється поступово і не набуває масштабного характеру. Проте навіть за такого сценарію можна очікувати стабілізації кадрового потенціалу громад і зниження рівня міграції молоді.

Песимістичний сценарій пов'язаний із ризиками недофінансування, відтоку фахівців та зниження міжнародної підтримки. У такому випадку цифрові ініціативи залишаються фрагментарними, а партнерство закладів вищої освіти та територіальних громад обмежується окремими меморандумами. Відсутність системного моніторингу та координації призводить до втрати ефективності. Економічний ефект є мінімальним, а цифрова нерівність між регіонами поглиблюється.

Для формалізації прогнозу може бути використана умовна індексна модель розвитку цифрової взаємодії, де базовий рівень 2025 року приймається за 100 одиниць. За оптимістичного сценарію до 2030 року індекс може зрости до 160–170 одиниць, що відображатиме масштабування цифрових платформ, зростання кількості спільних проєктів та підвищення інноваційної

активності. У базовому сценарії показник зростає до 130–140 одиниць, тоді як у песимістичному залишиться в межах 110–115 одиниць.

Таким чином, факторний аналіз дозволяє виділити ключові умови реалізації позитивного сценарію: синхронізацію стратегій університетів і громад; системне підвищення цифрових компетентностей управлінців і викладачів; формування стабільного фінансового механізму, який поєднує місцеві бюджети та міжнародні грантові ресурси.

Важливо також врахувати демографічний чинник. За умов тривалої міграції населення цифрові платформи можуть виступати інструментом підтримки зв'язку з випускниками закладів вищої освіти та залучення їх до дистанційної участі у розвитку громад, формуючи модель «розподіленого людського капіталу», коли фізична відсутність не означає втрату інтелектуального ресурсу.

Отже, сценарний аналіз свідчить, що майбутнє цифрового партнерства, взаємодії закладів вищої освіти та територіальних громад залежить від здатності поєднати національну цифрову політику, європейську інтеграцію та локальні ініціативи. До 2030 року цей процес може стати одним із ключових драйверів регіонального розвитку за умови забезпечення системності, фінансової підтримки та кадрової спроможності.

Стійкість цифрової взаємодії між закладами вищої освіти та територіальними громадами безпосередньо залежить від фінансової архітектури реалізації відповідних ініціатив. Умови воєнного стану та повоєнної відбудови зумовлюють обмеженість локальних бюджетів, що підвищує значення грантових інструментів, міжнародної технічної допомоги та програм європейської інтеграції. Водночас залучення фінансування потребує інституційної зрілості партнерства та чіткого розподілу ролей між університетом і громадою.

Асоціація України до Horizon Europe створює можливість участі закладів вищої освіти у дослідницьких та інноваційних проєктах, що можуть мати прикладне регіональне значення (European Commission (DG R&I), 2022). Участь у Digital Europe Programme відкриває перспективи розвитку цифрових навичок, кібербезпеки та інноваційних хабів (European Commission, 2017). Програми Erasmus+ у напрямі розвитку спроможностей вищої освіти демонструють активну участь українських університетів у трансформаційних ініціативах (European Commission, n.d.). Однак для того щоб ці можливості стали інструментом розвитку громад, необхідно інституційно поєднати стратегічні інтереси закладу вищої освіти та територіальної громади (Васиньова, 2022).

Практична модель реалізації цифрової взаємодії може бути представлена як поетапний процес.

Перший етап передбачає стратегічну синхронізацію. На цьому рівні громада та університет узгоджують пріоритети розвитку, визначають спільні напрями цифрової трансформації та включають їх до своїх стратегічних документів. Важливо, щоб цифрові проєкти не існували окремо від стратегій розвитку, а були інтегровані у бюджетні та управлінські процедури.

Другий етап пов'язаний із формуванням проєктного портфеля. Університет, володіючи експертним потенціалом, може здійснювати аналітичну оцінку потреб громади, розробляти концепції цифрових рішень та готувати проєктні заявки. Громада, у свою чергу, забезпечує доступ до даних, адміністративну підтримку та співфінансування. Така кооперація дозволяє підвищити конкурентоспроможність заявок на міжнародні гранти.

Третій етап передбачає реалізацію проєкту з чіткою системою управління. Університет може виконувати функції технічного координатора або провайдера експертних послуг, тоді як громада відповідає за впровадження рішень у практичну діяльність. Важливо, щоб у межах проєкту створювалися механізми передачі знань, що забезпечують довгострокову сталість результатів.

Четвертий етап полягає у моніторингу та оцінюванні ефективності. На цьому рівні університетські аналітичні центри можуть розробляти показники результативності, здійснювати аудит цифрових процесів та формувати рекомендації щодо корекції стратегій. Такий підхід відповідає сучасним принципам evidence-based policy, які передбачають прийняття управлінських рішень на основі даних та їх аналізу (World Bank, 2021).

Фінансова модель цифрової взаємодії може ґрунтуватися на поєднанні трьох джерел. По-перше, це кошти місцевих бюджетів розвитку, які спрямовуються на цифрову модернізацію інфраструктури. По-друге, грантові ресурси ЄС та міжнародних організацій. По-третє, партнерство з приватним сектором у форматі публічно-приватного співробітництва. Університет у цій системі виступає гарантом якості аналітики та проєктного менеджменту, що знижує ризики неефективного використання ресурсів.

Можна змодельовати умовну фінансову структуру цифрового проєкту для середньої громади з населенням 50 тисяч осіб. При загальному бюджеті проєкту 20 млн грн 40 % можуть становити грантові кошти, 30 % – місцеве співфінансування, 30 % – партнерські інвестиції або залучені ресурси. Якщо результатом впровадження цифрової системи управління стане зниження адміністративних витрат на 10 %, то за умови щорічного бюджету управління 60 млн грн економія становитиме 6 млн грн на рік, що дозволить окупити проєкт протягом 3–4 років.

Важливо підкреслити, що ефективність фінансування залежить не лише від обсягу коштів, а й від інституційної спроможності їх використовувати. Наявність підготовлених фахівців з проєктного менеджменту, цифрової аналітики та кібербезпеки є критичною умовою успішності. Саме тому університети можуть виступати центрами підготовки кадрів для реалізації грантових програм.

Календарна логіка реалізації цифрової взаємодії може передбачати трирічний цикл. Перший рік спрямовується на аудит потреб, підготовку заявок та створення цифрової інфраструктури. Другий рік – на масштабування рішень і навчання персоналу. Третій рік – на оцінювання результатів і інтеграцію рішень у постійні управлінські процедури. Такий підхід дозволяє перейти від експериментального впровадження до інституційної стабільності.

Окремої уваги заслуговує питання ризиків. До них належать фінансові обмеження, кадровий дефіцит, кіберзагрози та інституційна інерція. Для їх мінімізації необхідно створювати механізми резервного фінансування, системи підвищення кваліфікації та стандарти інформаційної безпеки. У цьому контексті університети можуть виконувати функцію постійного експертного супроводу територіальної громади.

Висновки. Таким чином, грантове фінансування та інституційний механізм реалізації цифрової взаємодії мають розглядатися як взаємопов'язані елементи єдиної системи. Успіх цифрової взаємодії залежить від здатності поєднати стратегічне планування, фінансову архітектуру, кадрову підготовку та аналітичний супровід. На нашу думку, за умови системного підходу партнерство між закладами вищої освіти та територіальними громадами може стати довгостроковим драйвером повоєнної модернізації України.

Соціально-економічний аналіз підтвердив наявність потенційного мультиплікативного ефекту цифрової взаємодії. Підвищення ефективності управління, зменшення адміністративних витрат, зростання зайнятості та збільшення бюджетних надходжень формують ланцюг кумулятивного розвитку. Використання індексної моделі прогнозування показало, що за оптимістичного сценарію до 2030 року цифрова інтеграція закладів вищої освіти і територіальних громад може стати одним із драйверів регіонального економічного зростання. Розроблений інституційний механізм грантового фінансування доводить, що сталість цифрової партнерської взаємодії залежить від синхронізації стратегій закладів вищої освіти та територіальних громад, формування спільного проєктного портфеля та впровадження систем моніторингу ефективності. Саме поєднання місцевих бюджетів і міжнародних ресурсів створює основу для

довгострокового впровадження цифрових рішень. У свою чергу, цифрова взаємодія закладів вищої освіти та територіальних громад виступає не лише інструментом модернізації управління, а стратегічним чинником збереження людського капіталу, підвищення інноваційної активності та формування стійких моделей повоєнного розвитку України.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробленням інструментів оцінювання ефективності цифрової взаємодії закладів вищої освіти та територіальних громад, а також із вивченням можливостей масштабування успішних практик взаємодії в умовах воєнного та повоєнного періодів.

Список використаної літератури

1. Васицьова Н. С. Роль електронного документообігу у процесі взаємодії територіальних громад та закладу вищої освіти. *Держава та регіони*. 2021. № 1(71). С. 82–87. DOI: <https://doi.org/10.32840/1813-3401.2021.1.13>
2. Васицьова Н. Заходи забезпечення і підтримки реалізації «третьої місії» університету в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення. *Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»*. 2024. № 18. С. 153–161. DOI: <https://doi.org/10.31874/2520-6702-2024-18-153-161>
3. Кравченко О. І. Управління розвитком взаємодії закладу вищої освіти з органами публічної влади. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2022. № 1(349), Ч. 1. С. 58–65. DOI: [https://doi.org/10.12958/2227-2844-2022-1\(349\)-1-58-65](https://doi.org/10.12958/2227-2844-2022-1(349)-1-58-65)
4. Трима К. Міжнародний дискурс щодо співпраці закладів вищої освіти та громадських організацій у сфері вищої освіти. *Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»*. 2019. № 2. С. 102–107. DOI: <https://doi.org/10.31874/2520-6702-2019-8-2-102-107>
5. Хриков Є. М. Теоретичні засади організації взаємодії закладів вищої освіти та територіальних громад. *Держава та регіони. Серія: Державне управління*. 2021. № 1. С. 88–93. DOI: <https://doi.org/10.32840/1813-3401.2021.1.14>
6. World Bank. Data for Better Lives. World Development Report. 2021. URL: <https://www.worldbank.org/en/publication/wdr2021> (дата звернення: 18.02.2026).
7. OECD. Digital transformation in higher education: issues and policy implications. URL: <https://www.oecd.org/education/> (дата звернення: 18.01.2026).
8. European Commission. A renewed EU agenda for higher education. 2017. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52017DC0247> (дата звернення: 27.01.2026).
9. European Commission (DG R&I). Ukraine's association agreement to Horizon Europe enters into force. 2022. URL: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/news/all-research-and-innovation-news/ukraines-association-agreement-horizon-europe-and-euratom-research-and-training-programmes-enters-2022-06-09_en (дата звернення: 18.02.2026).
10. European Commission. Digital Innovation Hubs and Digital Europe Programme overview. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/digital-innovation-hubs> (дата звернення: 18.02.2026).
11. Васицьова Н. С. Проблеми реалізації «третьої місії» в умовах трансформувальної політики університетів. *Перспективи та інновації науки*. 2022. № 2(7). С. 200–208. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-2\(7\)-200-208](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-2(7)-200-208)

References

1. Vasynova, N. S. (2021). Rol elektronnoho dokumentoobihu u protsesi vzaiemodii terytorialnykh hromad ta zakladu vyshchoi osvity [The role of electronic document management in the interaction between territorial communities and higher education institutions]. *Derzhava ta rehiony – The state and regions*, 1(71), 82–87. DOI: <https://doi.org/10.32840/1813-3401.2021.1.13> [in Ukrainian].

2. Vasynova, N. (2024). Zakhody zabezpechennia i pidtrymky realizatsii «treti misii» universytetu v umovakh voiennoho stanu ta pisliavoiennoho vidnovlennia [Measures to ensure and support the implementation of the «third mission» of the university in conditions of martial law and post-war recovery]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal «Universytety i liderstvo» – International scientific journal «Universities and Leadership»*, (18), 153–161. DOI: <https://doi.org/10.31874/2520-6702-2024-18-153-161> [in Ukrainian].
3. Kravchenko, O. I. (2022). Upravlinnia rozvytkom vzaiemodii zakladu vyshchoi osvity z orhanamy publichnoi vlady [Management of the development of interaction between higher education institutions and public authorities]. *Visnyk Luhanskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Pedagogichni nauky – Bulletin of Taras Shevchenko National University of Luhansk. Pedagogical Sciences*, 1(349), 58–65. DOI: [https://doi.org/10.12958/2227-2844-2022-1\(349\)-1-58-65](https://doi.org/10.12958/2227-2844-2022-1(349)-1-58-65) [in Ukrainian].
4. Tryma, K. (2019). Mizhnarodnyi dyskurs shchodo spivpratsi zakladiv vyshchoi osvity ta hromadskykh orhanizatsii u sferi vyshchoi osvity [International discourse on cooperation between higher education institutions and civil society organizations in higher education]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal «Universytety i liderstvo» – International scientific journal «Universities and Leadership»*, (2), 102–107. DOI: <https://doi.org/10.31874/2520-6702-2019-8-2-102-107> [in Ukrainian].
5. Khrykov, Ye. M. (2021). Teoretychni zasady orhanizatsii vzaiemodii zakladiv vyshchoi osvity ta terytorialnykh hromad [Theoretical foundations of organizing interaction between higher education institutions and territorial communities]. *Derzhava ta rehiony. Seriia: Derzhavne upravlinnia – State and regions. Series: Public administration*, (1), 88–93. DOI: <https://doi.org/10.32840/1813-3401.2021.1.14> [in Ukrainian].
6. World Bank. (2021). World development report 2021: Data for better lives. Retrieved from <https://www.worldbank.org/en/publication/wdr2021>
7. OECD. Digital transformation in higher education: Issues and policy implications. Retrieved from <https://www.oecd.org/education/>
8. European Commission. (2017). A renewed EU agenda for higher education. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52017DC0247>
9. European Commission (DG R&I). (2022). Ukraine's association agreement to Horizon Europe enters into force. Retrieved from https://research-and-innovation.ec.europa.eu/news/all-research-and-innovation-news/ukraines-association-agreement-horizon-europe-and-euratom-research-and-training-programmes-enters-2022-06-09_en
10. European Commission. (n.d.). Digital innovation hubs and Digital Europe Programme overview. Retrieved from <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/digital-innovation-hubs>
11. Vasynova, N. S. (2022). Problemy realizatsii «treti misii» v umovakh transformovalnoi roli universytetiv [Problems of implementing the «third mission» in the conditions of the transformative role of universities]. *Perspektyvy ta innovatsii nauky – Prospects and innovations of science*, 2(7), 200–208. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-2\(7\)-200-208](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-2(7)-200-208) [in Ukrainian].

Сидоренко С. Ю. Мультиплікативний потенціал цифрової трансформації взаємодії закладів вищої освіти із територіальними громадами в умовах воєнного стану та повоєнної відбудови

Стаття присвячена дослідженню мультиплікативного потенціалу цифрової трансформації взаємодії закладів вищої освіти та територіальних громад України в умовах воєнного стану та повоєнної відбудови як стратегічного чинника регіонального розвитку. Обґрунтовано, що цифрове партнерство університетів і громад виступає не лише інструментом модернізації управління, а економічним механізмом формування довгострокового соціально-економічного ефекту. Сутність цифрової трансформації взаємодії визначається як процес інституційного та

технологічного узгодження управлінських, аналітичних і ресурсних компонентів співпраці, що забезпечує її системність, сталість і здатність генерувати кумулятивний розвитковий ефект.

Проаналізовано теоретичні підходи до оцінювання мультиплікативного ефекту в регіональній економіці та адаптовано їх до сфери цифрової взаємодії університетів і територіальних громад. Запропоновано модель оцінювання економічного ефекту цифрового партнерства, що враховує вплив на бюджетну ефективність, зайнятість, інвестиційну привабливість та збереження людського капіталу. Визначено, що первинні інституційні та фінансові інвестиції у цифрову співпрацю здатні формувати вторинні та третинні ефекти у вигляді підвищення продуктивності управління, зростання податкових надходжень і розвитку локальних інноваційних екосистем.

Доведено, що реалізація мультиплікативного потенціалу цифрової трансформації залежить від стратегічної узгодженості документів розвитку, рівня цифрових компетентностей, кадрової спроможності громад і університетів, а також доступу до міжнародних програм підтримки. Зроблено висновок про необхідність переходу від фрагментарних ініціатив до системної моделі цифрової взаємодії як важливої передумови забезпечення сталого регіонального розвитку та повосенної модернізації України.

Ключові слова: цифрова взаємодія, заклади вищої освіти, територіальні громади, мультиплікативний ефект, повосенна відбудова.

Sydorenko S. Yu. The multiplier effect of digital transformation on the interaction between higher education institutions and local communities in conditions of martial law and post-war reconstruction

The article is devoted to the study of the multiplicative potential of digital transformation in the interaction between higher education institutions and local communities of Ukraine in the context of martial law and post-war reconstruction as a strategic factor of regional development. It is substantiated that digital partnership between universities and communities acts not only as a tool for modernization of governance, but also as an economic mechanism for generating long-term socio-economic effects. The essence of digital transformation of interaction is defined as a process of institutional and technological coordination of managerial, analytical and resource components of cooperation, which ensures its consistency, sustainability and ability to produce cumulative development effects.

Theoretical approaches to assessing the multiplicative effect in regional economics are analyzed and adapted to the sphere of digital cooperation between universities and local communities. A model for evaluating the economic effect of digital partnership is proposed, taking into account its impact on budget efficiency, employment, investment attractiveness and human capital preservation. It is proved that the implementation of the multiplicative potential of digital transformation depends on the coherence of strategic development documents, the level of digital competencies, the human resource capacity of communities and universities, as well as access to international support programs. It is concluded that there is a need to move from fragmented initiatives to a systemic model of digital interaction as a prerequisite for sustainable regional development and post-war modernization of Ukraine.

Key words: digital interaction, higher education institutions, territorial communities, multiplier effect, post-war reconstruction.

Стаття поширюється на умовах
ліцензії відкритого
доступу CC BY 4.0

Дата першого надходження статті до видання: 28.01.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 18.02.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 31.05.2026